

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 140/19

Luksemburg, 12 listopada 2019 r.

Wyrok w sprawie C-363/18
Organisation juive européenne, Vignoble Psagot Ltd / Ministre
de l'Économie et des Finances

Na środkach spożywczych pochodzących z terytoriów okupowanych przez Państwo Izrael należy umieszczać oznaczenie ich terytorium pochodzenia, wraz z informacją o takim właśnie pochodzeniu w przypadku, gdy pochodzą one z osiedla izraelskiego znajdującego się na tym terytorium

W wydanym w dniu 12 listopada 2019 r. wyroku w sprawie Organisation juive européenne i Vignoble Psagot (C-363/18), dotyczącym wykładni rozporządzenia (UE) nr 1169/2011¹, Trybunał w składzie wielkiej izby rozstrzygnął, że na środkach spożywczych pochodzących z terytoriów okupowanych przez Państwo Izrael należy umieszczać nie tylko oznaczenie ich terytorium pochodzenia, lecz również, w przypadku gdy pochodzą one z miejscowości stanowiącej lub stanowiących osiedle izraelskie znajdujące się na tym terytorium, informację o takim właśnie pochodzeniu.

Przedmiotem zawisłego w postępowaniu głównym sporu między Organisation juive européenne i Vignoble Psagot Ltd. a Ministre de l'économie et des Finances [francuskim ministrem gospodarki i finansów] jest zgodność z prawem [ministerialnej] opinii w sprawie oznaczania pochodzenia towarów z terytoriów okupowanych przez Państwo Izrael od czerwca 1967 r., ustanawiającej wymóg umieszczania na tych środkach spożywczych takich oznaczeń. Opinia ta została wydana po opublikowaniu przez Komisję Europejską zawiadomienia interpretującego w sprawie oznaczania pochodzenia towarów z tych terytoriów².

W pierwszej kolejności Trybunał zauważył, że kraj lub miejsce pochodzenia środka spożywczego musi, zgodnie z art. 9 i 26 rozporządzenia nr 1169/2011, być oznaczone w sytuacji, gdy pominięcie takiego oznaczenia może wprowadzać konsumentów w błąd, dając im do zrozumienia, iż ten środek spożywczy pochodzi z kraju lub miejsca innego niż jego rzeczywisty kraj lub rzeczywiste miejsce pochodzenia. Ponadto zauważył on, że w przypadku gdy na tym środku spożywczym umieszczone zostało oznaczenie jego pochodzenia, nie może ono wprowadzać w błąd.

W drugiej kolejności Trybunał doprecyzował zarówno wykładnię pojęcia „kraj pochodzenia”³, jak i pojęć „kraj” oraz „terytorium” w rozumieniu rozporządzenia nr 1169/2011. W tym względzie wskazał on, że pojęcie to zostało zdefiniowane w art. 2 ust. 3 tego rozporządzenia poprzez odesłanie do unijnego kodeksu celnego⁴, zgodnie z brzmieniem którego towary całkowicie

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. 2011 L 304, s. 18).

² Zawiadomienie interpretujące Komisji Europejskiej z dnia 12 listopada 2015 r. w sprawie oznaczania pochodzenia towarów z terytoriów okupowanych przez Izrael od czerwca 1967 r. (Dz.U. 2015, C 375, s. 4).

³ Artykuł 9 ust. 1 lit. i) oraz art. 26 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1169/2011.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. 2013, L 269, s. 1).

uzyskane w danym kraju lub na danym terytorium czy też poddane w nim ostatniemu istotnemu przetworzeniu lub obróbce uznawane są za pochodzące z tego „kraju” lub „terytorium”⁵.

W odniesieniu do terminu „kraj”, wielokrotnie stosowanego w traktacie UE i traktacie TFUE jako synonim terminu „państwo”, Trybunał podniósł, że w celu zapewnienia spójnej interpretacji prawa Unii, terminowi temu należy nadać takie samo znaczenie w unijnym kodeksie celnym, i, co za tym idzie, w rozporządzeniu nr 1169/2011. Pojęcie „państwa” oznacza zaś suwerenny podmiot, który w ramach swoich granic geograficznych sprawuje pełnię uprawnień przyznanych takim podmiotom przez prawo międzynarodowe. W odniesieniu do terminu „terytorium” Trybunał zauważył, że z samego już sformułowania unijnego kodeksu celnego wynika, iż odnosi się on do podmiotów innych niż „kraje”, a zatem – innych niż „państwa”. W tym kontekście Trybunał wyjaśnił, że umieszczenie na środkach spożywczych oznaczenia, zgodnie z którym Państwo Izrael jest ich „krajem pochodzenia”, choć środki te rzeczywiście pochodzą z jednego z terytoriów mających swój własny status międzynarodowy, odmienny od statusu tego państwa, które są przez nie okupowane i podlegają jego ograniczonej jurysdykcji jako mocarstwa okupacyjnego w rozumieniu międzynarodowego prawa humanitarnego, może wprowadzać konsumentów w błąd. Trybunał rozstrzygnął więc, że oznaczenie terytorium pochodzenia środków spożywczych takich jak te rozpatrywane jest obowiązkowe, w rozumieniu rozporządzenia nr 1169/2011, w celu uniknięcia wprowadzenia konsumentów w błąd co do faktu, że Państwo Izrael jest obecne na tych terytoriach jako władza okupacyjna, a nie – jako suwerenny podmiot.

W trzeciej i ostatniej kolejności, w odniesieniu do pojęcia „miejsca pochodzenia”⁶ Trybunał wskazał, że należy rozumieć je jako odnoszące się do wszystkich poszczególnych obszarów geograficznych w obrębie danego kraju lub terytorium pochodzenia środka spożywczego, z wyjątkiem adresu producenta. Wynika z tego, że w tym oznaczeniu, zgodnie z którym dany środek spożywczy pochodzi z „osiedla izraelskiego” znajdującego się na jednym z „terytoriów okupowanych przez Państwo Izrael”, można uznać za oznaczenie „miejsca pochodzenia” pod warunkiem, że w danym przypadku odnosi się on do geograficznie określonego miejsca.

Ponadto, w odniesieniu do kwestii tego, czy oznaczenie „osiedle izraelskie” jest obowiązkowe, Trybunał przede wszystkim podkreślił, że osiedla zakładane na niektórych okupowanych przez Państwo Izrael terytoriach charakteryzują się tym, że ucieleśniają politykę przesiedlania ludności prowadzoną przez to państwo poza jego terytorium, z naruszeniem zasad ogólnego międzynarodowego prawa humanitarnego⁷. Trybunał następnie rozstrzygnął, że pominięcie tego oznaczenia, wskutek którego oznaczone byłoby jedynie terytorium pochodzenia, może wprowadzić konsumentów w błąd. Nie mogą oni bowiem, w braku jakichkolwiek informacji mogących wyjaśnić im tę kwestię, wiedzieć, że dany środek spożywczy pochodzi z miejscowości lub grupy miejscowości stanowiących osiedle założone na jednym z tych terytoriów z naruszeniem przepisów międzynarodowego prawa humanitarnego. Trybunał zauważył zaś, że, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1169/2011⁸, dzięki udzielanym im informacjom konsumentowi powinni mieć możliwość podjęcia świadomej decyzji, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań nie tylko natury zdrowotnej, ekonomicznej, środowiskowej czy społecznej, lecz również względów etycznych czy też mających związek z poszanowaniem prawa międzynarodowego. Trybunał podkreślił w tym zakresie, że takie względy mogą wpływać na podejmowane przez konsumentów decyzje.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

⁵ Artykuł 60 rozporządzenia (UE) nr 952/2013.

⁶ Artykuł 9 ust. 1 lit. c) oraz art. 26 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1169/2011.

⁷ Artykuł 49 akapit szósty Konwencji genewskiej o ochronie osób cywilnych w czasie wojny, zawartej w dniu 12 sierpnia 1949 r.

⁸ Motywy 3 i 4 oraz art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106